

Vuoden 2020 tilintarkastus- ja arviointikertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudesta päättäminen tilikaudella 1.1.-31.12.2020

Hallitus 19.03.2021 § 153

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Raimo Inkinen
Talousjohtaja Pekka Hänninen, puh. 09 1561 2110

Tilinpäätös 2020

Kuntalain 113 § mukaan kuntayhtymän hallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se yhtymäkokouksen käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys yhtymäkokouksen hyväksymien sitovien tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kuntayhtymän hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toiminta

Talousvettä pumpattiin verkostoon 96,0 milj. m³, mikä on 1,6% vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tuotettu vesi oli hyvälaatuista. Se täytti talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja -tavoitteet sekä HSY:n omat laatuvaatimukset. Vettä tuotettiin kahdella pintavesilaitoksella ja yhdellä pohjavesilaitoksella.

Veden laskutettu määrä 75,8 milj.m³ väheni edellisestä vuodesta 1,3%. Laskutuksen osuutta pumppauksesta ei tule tarkastella vuositasolla arviolaskutuksen vuoksi. Uusi laskutusjärjestelmä otettiin käyttöön maaliskuun aikana ja myös laskutusrytmi asiakkaille muuttui.

Vuonna 2020 käsiteltiin jätevedettä kokonaisuudessaan 152,5 milj. m³, joka on 2,4% korkeampi määrä kuin edellisellä vuonna. HSY:n jätevedenpuhdistamot saavuttivat ympäristölupamääräysten mukaisen toimintatason ja runsasvetisestä vuodesta huolimatta fosforin ympäristölupamääräyksiä tiukemmat HSY:n omat tonnipohjaiset tavoitteet saavutettiin. Typen osalta biologinen prosessi kärsi kylmistä vuotovesistä ja helmikuun tulvista, mutta sisäinen tonnipohjainen tavoitetaso kyettiin kuitenkin alittamaan n. 70 tonnilla. Viikinmäen jätevedenpuhdistamon tulos oli korkeasta vuotuisesta virtaamasta huolimatta vuonna 2020 OCP-indeksillä mitattuna erittäin hyvä. Suomenojan jätevedenpuhdistamon tulos oli niin ikään vuonna 2020 OCP-indeksillä mitattuna erittäin hyvä, vaikka helmikuun tulva koettelikin laitosta. Suomenojalla ja Viikinmäessä ei ollut vuoden aikana laitoshitukia. Jätevedenpuhdistuksen kuormitus mereen vuonna 2020 fosforin osalta oli 29 tonnia (tavoite 38 tonnia) ja typen osalta 1134 tonnia (tavoite 1200 tonnia).

Vuoden 2020 aikana jätehuollossa tehtiin yhteensä noin 8,6 miljoonaa jäteasiatyhjennystä asiakaskiinteistöiltä. Kartonkipakkausten

tyhjennysmäärä kasvoi noin 9 %, muovipakkausten noin 33 % ja sekajätteen laski 3,7 % verrattuna vuoteen 2019. Vastaavasti jätemäärissä kartonkipakkausten määrä kasvoi noin 2 800 tn ja muovipakkausten noin 1 750 tn. Sekajätteen määrä kasvoi vuonna 2020 noin 5 100 tn verrattuna vuoteen 2019. Suurin selittävä syy sekajätteen kasvuun on koronaepidemia. Rajoitusten vuoksi ihmiset ovat viettäneet enemmän aikaa kotona, jolloin jätettä on syntynyt kotikiinteistöissä normaalioloihin verrattuna enemmän.

Vuonna 2020 Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa vastaanotettiin noin 370 000 tonnia jätettä, joka on 3,5 % enemmän kuin vuonna 2019. Kokonaisjättemäärä oli noin 10 % suurempi kuin talousarviota tehdessä arvioitiin. Vuonna 2021 oletetaan kokonaisjättemäärän laskevan, sillä vanhan kaatopaikan muotoilutäyttö on loppumassa ja muulle kuin kunnan vastuulla olevalle biojätteelle on tullut uusi käsittelijä.

Biojätettä vastaanotettiin yhteensä 54 600 tonnia vuonna 2020. Biojätteen määrä laski edellisvuoteen verrattuna noin 24 %. Määrän vähenemiseen vaikutti erityisesti koronatilanne.

Sortti-asematoiminnassa Kivikon, Konalan, Jorvaksen, Ruskeasannan ja Ämmässuon Sortti-asemilla kävi vuonna 2020 yhteensä noin 581 867 asiakasta. Asiakasmäärät nousivat 14 % edellisvuoteen verrattuna. Sortti-asemilla vastaanotettiin noin 93 700 tonnia jätettä, joka on 11 % enemmän edellisvuoteen verrattuna.

HSY seuraa pääkaupunkiseudun ilmanlaatua 11 mittausasemalla seitsemässä pysyvässä mittauspisteessä sekä neljällä siirrettävällä asemalla. Muualla Uudellamaalla ilmanlaatua seurataan yhdellä pysyvällä ja yhdellä siirrettävällä asemalla. Mittausasemien lisäksi HSY:llä on useita ilmanlaadun sensori- ja keräinpisteitä ympäri pääkaupunkiseutua. Ilmanlaadun mittausverkon rinnalla toimii HOPE-hankkeen sensoriverkko, jossa käytetään keskihintaisia sensoreita tihennettyyn ilmanlaadun seurantaan liikenne-, pientalo ja satama-alueilla. Työmaapölyä mitattiin kolmessa eri kohteessa Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla. HSY julkaisi mallinnukseen perustuvan ilmanlaadun vuosikartan kuvaamaan liikenteen päästöjen vaikututusta pääkaupunkiseudulla.

Tuloslaskelma

HSY:n toimintatuotot tilikaudella 2020 olivat 388,5 miljoonaa euroa (talousarvio 374,6 milj., josta 280,2 miljoonaa oli vesihuollon ja 97,8 miljoonaa jätehuollon myyntituottoja. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen sekä ilmastoinfon toiminnan kulujen kattamiseksi jäsenkunnilta perityt kuntaosuudet olivat 4,1 miljoonaa. Muita tuottoja kertyi 6,3 miljoonaa euroa.

Valmistus omaan käyttöön sisältää vesihuollon investointihankkeiden toteuttamiseen liittyvät, taseeseen aktivoidut henkilöstökulut 2,3 miljoonaa euroa.

Toimintakulut olivat 179,0 miljoonaa euroa (TA 190,5 milj.), josta henkilöstökulut 47,1 miljoonaa, palvelujen ostot 92,1 miljoonaa, materiaalihankinnat 28,1 miljoonaa ja muut toimintakulut 11,7 miljoonaa euroa.

Toimintakate oli 211,7 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 64,4 miljoonaa euroa, josta rahoitustuotot olivat 2,0 miljoonaa ja rahoituskulut 66,5 miljoonaa euroa.

Vuosikate oli 147,3 miljoonaa euroa.

Taseen pysyvistä vastaavista tehtävät poistot olivat 117,1 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 30,2 miljoonaa ylijäämäinen.

Tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 28,6 miljoonaa ylijäämäinen.

Investoinnit

Investointien toteutuma (netto) oli 281,5 miljoonaa euroa (muutettu talousarvio 285,7 milj.). Tästä vesihuollon investoinnit olivat 262,6 milj., jätehuollon 17,3 milj., seutu- ja ympäristötiedon 0,2 milj. ja muut investoinnit 1,4 milj. euroa.

Sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Yhtymäkokous hyväksyi 15.11.2019 HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2020 - 2022 sekä talousarviovuotta 2020 koskevat sitovat määrärahat. Yhtymäkokous 13.11.2020 hyväksyi sitovien investointimäärärahojen muutoksen. Alla on esitetty luvut yhtymäkokouksen hyväksymä muutos huomioiden. Vuoden 2020 sitovat määrärahat eivät ylittyneet.

- investointimenoissa (netto), jossa toteutuma oli 281,5 milj. euroa ja määräraha 284,7 milj. euroa sekä
- toimintakuluissa, jossa toteutuma oli 179,0 milj. euroa ja määräraha 190,5 milj. euroa

Tulorahoituksen riittävyys ja lainakanta

Vuonna 2020 vuosikate oli 147,3 miljoonaa euroa, joka ei riittänyt kattamaan kuntayhtymän lainojen lyhennyksiä ja investointitasoa. Tilikauden aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 165 miljoonaa sisältäen sekkitililimiitin käytön 5 miljoonaa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 61 miljoonalla. Lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja (kuntatodistusohjelma) nostettiin tarpeen mukaan. Tilikauden päättyessä lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja oli 90 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

HSY:n henkilöstömäärä nousi 31.12. tilanteessa 18 henkilöllä edellisestä vuodesta. Henkilöstön keskimääräinen määrä vuoden aikana oli henkilötyövuosina 783,8 htv, joka oli 44,2 htv:ta pienempi kuin henkilöstösuunnitelman mukainen määrä 828 htv.

Konserni

Tilinpäätökseen sisältyy konsernitalinpäätös, johon on yhdistelty HSY:n tytäryhtiöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy, Uudenmaan Voima Oy ja HSY Holding Oy sekä osakkuusyhteisöt Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy ja kiinteistöyhtiö Oy Asemapäällikönhoivi.

Tytäryhtiöiden toiminta tilikaudella 2020

Pääkaupunkiseudun vesi Oy

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n päätehtävä raakaveden toimittaminen osakaskuntien vesilaitoksille oli normaalilla tasolla. Vuosi 2020 oli

hydrologisilta olosuhteiltaan normaali ja veden laatu Päijänteessä oli hyvä erityisesti pääkaupunkiseudun vedenhankinnan kannalta keskeisellä eteläisellä alueella huolimatta muun muassa valuma-alueen runsaista humuksen huuhtoutumista. Vettä johdettiin Päijänne -tunnelissa toimintavuoden aikana yhteensä 112,7 milj. m³, siitä 108,6 milj. m³ oli liittyjille toimitettua vesilaitosten raakavettä ja 4,1 milj. m³ vesistöihin pumpattua lisävettä. Kalliomäen voimalan energiatuotanto oli normaalilla tasolla. Yhtiön tehtävät hoidetaan pääsääntöisesti HSY:n toimesta. Vuodelle 2021 ei odoteta toimintaan olennaisia muutoksia.

Uudenmaan Voima Oy

Uudenmaan Voima Oy on HSY:n ja Rosk'n Roll Oy Ab:n omistama yhtiö, jonka toimialana on Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan polttokapasiteetin ja jätteenkäsittelypalvelun myynti. Yhtiön myymä polttokapasiteetti vuonna 2020 oli 113 800 tonnia. Uudenmaan Voiman vastaanottama jätemäärä vuonna 2020 oli yhteensä 107 426 tonnia. Tästä määrästä 1 513 tonnia ohjattiin huoltoseisokin aikana Ämmäsuolle välivarastoon.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalain 115 § mukaan kuntayhtymän toimintakertomuksessa on esitettävä selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

HSY:n toimialat ja tulosalueet antoivat osana tilinpäätösprosessia selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kuntalain selontekoa koskevien vaatimusten mukaisesti. Yhteenveto johtopäätöksineen on esitetty toimintakertomuksessa.

Päätösehdotus (RI)

Hallitus päättää

a. esittää yhtymäkokoukselle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- poistoeroa jätehuollossa vähennetään 591 930,00 e
- yhteisövero kirjataan vesihuollossa 2 182 756,75 e
- tilikauden ylijäämä 28 590 530,01 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien yli-/alijäämätilille

b. hyväksyä omalta osaltaan sekä allekirjoittaa tilinpäätöksen ja jättää sen tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa sen tilintarkastuksen jälkeen yhtymäkokouksen käsiteltäväksi.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Tarkastuslautakunta 13.04.2021 § 34

Vuoden 2020 toiminnan ja talouden arviointi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lisäksi lautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta on laatinut asiasta HSY:n yhtymäkokoukselle arviointikertomuksen.

Tilintarkastuskertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudet

Kuntalain 123 §:n nojalla HSY:n tilintarkastajien on annettava yhtymäkokoukselle kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Tilintarkastuskertomuksen valmistelusta yhtymäkokouksen käsittelyyn huolehtii tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan on tehtävä oma päätösehdotuksensa yhtymäkokoukselle niistä toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus, siinä tehdyt muistutukset sekä hankitut selitykset ja lausunnot antavat aiheita. Tarkastuslautakunta ei päätösehdotuksessaan ole sidottu tilintarkastajan esitykseen, vaan voi harkita asiaa kaiken hankkimansa selvityksen perusteella.

HSY:n tilintarkastuksesta on vastannut KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö, joka on 30.3.2021 luovuttanut tarkastuslautakunnalle tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2020. Tarkastuskertomuksessa esitetään tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

- Päätösehdotus (pj) Tarkastuslautakunta päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että se
- a. merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen HSY:n vuoden 2020 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle,
 - b. kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty,
 - c. merkitsee tiedoksi HSY:n tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2020, sekä
 - d. päättää myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1. - 31.12.2020.

Päätös Tarkastuslautakunta päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 28.05.2021 § 2
397/00.01.013.0131/2021

- Päätösehdotus Yhtymäkokous päättää,
- a. merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen HSY:n vuoden 2020 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle,
 - b. kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on

ryhdytty,

c. merkitä tiedoksi HSY:n tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2020, sekä

d. vahvistaa vuoden 2020 tilinpäätöksen ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1. - 31.12.2020,

e. että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- poistoeroa jätehuollossa vähennetään 591 930,00 e
- yhteisövero kirjataan vesihuollossa 2 182 756,75 e
- tilikauden ylijäämä 28 590 530,01 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien yli-/alijäämätilille.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

a. merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen HSY:n vuoden 2020 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle,

b. kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty,

c. merkitä tiedoksi HSY:n tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2020, sekä

d. vahvistaa vuoden 2020 tilinpäätöksen ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1. - 31.12.2020,

e. että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- poistoeroa jätehuollossa vähennetään 591 930,00 e
- yhteisövero kirjataan vesihuollossa 2 182 756,75 e
- tilikauden ylijäämä 28 590 530,01 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien yli-/alijäämätilille.